

Gedragsprotocol

25|26

‘Samen op weg naar een sociale school’

De sociale veiligheid op school is gebaat bij een sfeer waarin harmonie en respect centraal staan en waarin pesten en ander agressief gedrag niet worden getolereerd. Een open en ondersteunende cultuur, waarin leerlingen een eigen verantwoordelijkheid hebben, bevordert hun welbevinden en vermindert problematisch gedrag. Het is daarbij belangrijk dat leerlingen, leerkrachten en ouders zich bewust zijn van de kernwaarden en de daarvan afgeleide normen en regels die in school gelden, dat zij die naleven en dat er sancties volgen als zij dat niet doen.

Inleiding

In OBS Binnenstad geven wij boeiend en betekenisvol onderwijs. Dat onderwijs stemmen wij af op de onderwijsbehoefte van de individuele kinderen.

OBS Binnenstad heeft zich voor de komende jaren de volgende missie ten doel gesteld. Deze missie zal leidend zijn bij het maken van keuzes... en zal ook uitgedragen worden.

Missie obs Binnenstad:

Het is onze missie dat onze leerlingen opgroeien tot wereldburgers. Met kennis en vaardigheden waarmee zij zich vrij en verantwoordelijk kunnen bewegen in een mondiale omgeving: creatief, communicatief, coöperatief, kritisch denkend en met handvaten voor een leven lang leren vanuit hun eigen unieke karakter.

Visie obs Binnenstad:

In Binnenstad kunnen en mogen kinderen zich ontwikkelen in afstemming met ons en hun eigen unieke kind-zijn. Wij zoeken de verbinding met de wereld om ons heen. Wij willen dat kinderen opgroeien voor en in de echte wereld door vanuit school naar buiten te gaan én de wereld naar binnen te halen.

Ons leren maken wij betekenisvol. We gunnen kinderen en onszelf hoge betrokkenheid en een actieve leerhouding. Wij doen ons uiterste best om de verwondering en nieuwsgierigheid waarmee we op deze wereld komen, te behouden.

RICHTINGGEVERS VISIE OBS Binnenstad

1. Verbinden in community
2. Betekenisvol leren
3. Verwonderen in onze wereld
4. Groeien in afstemming

Om te kunnen....

Verbinden, leren, verwonderen en groeien is er vertrouwen & veiligheid nodig waarin iedereen zichzelf mag zijn!

Het **BETEKENISVOL & RIJKE onderwijs** in OBS Binnenstad wordt gekenmerkt door... □
gedegen aandacht voor een solide basis taal, rekenen en lezen;

- onderwijs in samenhang voor wereldoriëntatie, burgerschap, techniek en creativiteit middels IPC;
- aandacht voor het totale mens-ZIJN en persoonlijke ontwikkeling.

OBS Binnenstad wil kinderen de kans geven om zichzelf te zijn. Om kritische, creatieve en verantwoordelijke mensen te worden. Onze school is steeds in ontwikkeling, past nieuwe onderwijskundige ideeën toe en heeft grote zorg voor alle kinderen. De school wil ervoor zorgen dat de kinderen met plezier het onderwijs volgen.

Vanuit een goed pedagogisch klimaat willen we ervoor zorgen dat de capaciteiten die het kind heeft optimaal tot ontwikkeling komen. Kinderen zijn niet alleen bezig met opdoen van kennis, ook hun sociaal-emotionele ontwikkeling is van belang. Ze ontwikkelen hun persoonlijkheid door zelfvertrouwen op te bouwen en zelfkennis te verwerven. Dat alles willen we bereiken door op een betrokken en enthousiaste manier met kinderen maar ook met ouders om te gaan. Wij vinden het belangrijk om elk mens serieus te nemen.

Wij willen kinderen een veilige omgeving bieden waarbinnen ze met veel plezier kunnen werken. Rust, orde en structuur staan hierbij centraal. Binnen onze school is geen plaats voor discriminatie op welke manier dan ook.

Algemene kenmerken:

- Pluriformiteit: er is ruimte voor de verschillende godsdienstige en levensbeschouwelijke opvattingen die er in onze samenleving bestaan
- Emancipatie en tolerantie: in de openbare basisschool wordt de principiële gelijkwaardigheid gegarandeerd
- Algemene toegankelijkheid: de openbare basisschool weigert geen leerlingen op basis van ras of overtuiging
- Godsdienst- en vormingsonderwijs: de openbare basisschool geeft gelegenheid voor het volgen van godsdienstonderwijs of levensbeschouwelijk onderwijs

TEAM OBS Binnenstad

2 Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Inhoudsopgave
3. Begripsomschrijving
4. De actoren:
 - Het gepeste kind

- De pesters
 - De meelopers
 - De zwijgers
 - De helpers
5. Probleemverwachting bij de aanpak van pesten
 - Bij het gepeste kind
 - Bij de pester
 - In de directe kindomgeving
 - Bij de ouders
 - Gedragscode
 - Voorwaarden
 - Proces binnen school
 6. Signaleren van pesten
 - Stelregels algemeen
 - Regels en afspraken in school
 - Pedagogisch klimaat buitenspel
 - Mobiele telefoonbeleid
 7. Aanpak van ruzie en pestgedrag in 4 stappen
 8. Handelingsgerichtheid
 - Rol van de leerkracht in 5 fasen
 - Begeleiding van de gepeste leerling
 - Begeleiding van de pester
 - Adviezen aan ouders

3 Begripsomschrijvingen

Plagen en pesten, wat is daar het verschil tussen?

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan, de zgn. territoriumbehoefte. Dat is een vaardigheid die hen later in hun leven van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt.

PLAGEN	PESTEN
Af en toe.	Vaak en lang.
Iedereen is gelijk, eerst plaagt de een en dan plaagt weer een ander.	Eén of meer kinderen spelen de baas. Iemand pest en de ander wordt gepest.
Het gaat heen en weer.	Pesten gaat altijd één kant op.
Voor de lol.	Gemeen.
Je kunt het zeggen als het niet leuk meer is.	Het is moeilijk of niet te stoppen.
Voor iedereen is het leuk.	Eén partij heeft er lol in, de ander niet.

De gevolgen van plagen en pesten:

Plagen

- Wordt als 'prettig' ervaren.
- Wordt als onderdeel van spel ervaren.
- Vroegere relaties worden vlug in orde gebracht.
- Men blijft opgenomen in de groep.
- Je hebt plezier met z'n allen.
- De groep of individuele kinderen lijden er niet onder.
- Je kunt oefenen met sociale vaardigheden: grenzen aangeven en grenzen van anderen verkennen.

Pesten

- Indien niet tijdig wordt ingegrepen kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk, mentaal als leerprestaties) ernstig zijn.
- De gevolgen kunnen lang meegedragen worden door een slachtoffer; verdriet, angst, eenzaamheid, psychosomatische klachten, slechtere schoolprestaties, weinig kans om sociale vaardigheden te oefenen, depressieve gevoelens.
- Het is niet makkelijk om tot betere relaties te komen; het herstel verloopt moeizaam.
- Isolement en grote eenzaamheid bij het gekwetste slachtoffer, aan de basisbehoefte om "bij de groep te horen" wordt niet voldaan.

- De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat; iedereen is angstig en men wantrouwt elkaar; men is daarom weinig open en spontaan; men telt weinig of geen echte vrienden binnen de groep.
- Pesters hebben vier keer zo grote kans om een in een crimineel circuit te belanden, zo blijkt uit onderzoek.

Voorbeelden van specifiek pestgedrag Verbaal

- Vernederen: "Haal jij alleen de ballen maar uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen".
- Schelden: "Viespeuk, etterbak, mietje" enz.
- Dreigen: "Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je."
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken. (rooie, dikke, dunne, flapoor, etc.)
- Gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of echt steun te zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind.

Fysiek

- Trekken en duwen of zelfs spugen.
- Schoppen en laten struikelen.
- Krabben, bijten en haren trekken.

Intimidatie

- Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren.
- Dwingen om bezit dat niet van jou is af te geven.
- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

Isolatie

- Steun zoeken bij andere kinderen dat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke dingetjes.
- Uitsluiten. Het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.

Stelen of vernielen van bezittingen

- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schooltas, banden van de fiets lek steken.

Het specifieke van pesten is dus gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter. We spreken van pestgedrag als het daarnaast ook nog regelmatig gebeurt, waardoor de veiligheid van de omgeving van een kind wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd

macht door intimidatie. Bij dit echte pestgedrag zien we ook altijd de onderstaande rolverdeling terug bij een aantal betrokkenen.

4 De actoren

We onderscheiden in dit Gedragsprotocol een vijftal type kinderen die in situaties rondom pesten een rol (kunnen) spelen:

Het gepeste kind

Kinderen die gepest worden, kun je in 3 groepen verdelen:

- Passieve slachtoffers. Dit zijn vaak prettige, zachtaardige, verlegen, teruggetrokken kinderen. Niemand heeft een hekel aan ze, maar het zijn makkelijke slachtoffers omdat ze niets terug doen.
- Reactieve-agressieve slachtoffers reageren heftig (schreeuwen, schoppen, slaan) dat maakt ze interessant om nog meer te pesten.
- Daderslachtoffers pesten, omdat ze zelf gepest worden.

Zij hebben allemaal hulp nodig om uit de rol van gepeste te komen. Dit kunnen ze NOOIT alleen.

De pester

De pester heeft vaak verschillende motieven om tot pesten over te gaan. Soms is dit uit pure verveling. In andere gevallen kan het een frustratie zijn die hij of zij wil afreageren, concurrentiedrang, of jaloezie. Soms is de dader vroeger zelf gepest. of bang om gepest te worden. Hij of zij probeert hij door iemand anders te pesten de aandacht van andere potentiële pesters af te leiden van zichzelf. Pesters zijn in veel gevallen onzeker en proberen dit onder stoer gedrag te verbergen. In veel gevallen menen pesters dat ze populairder worden door hun gedrag, maar in werkelijkheid keuren de meeste groepsgenoten het pesten af of zijn ze hooguit aardig voor de pester omdat ze bang voor hem zijn. Meestal pesten ze alleen als ze in een groep zijn, of voldoende meelopers hebben.

De meeloper

De meelopers doen met de pester mee. Ze moedigen hem aan en steunen hem. Meestal zijn ze bang voor de pester. Als die pest, pesten zij mee. Als de pester aardig doet, doen zij het ook. Ze nemen nooit zelf het initiatief. Deze kinderen zijn vaak onzeker. Ze durven onvoldoende op zichzelf te vertrouwen.

Door de meelopers staat de pester sterk.

Als de meelopers de pester de rug toedraaien, staat de pester alleen. Als de pester gezichtsverlies lijdt, laten de meelopers hem meestal vallen.

De zwijger

Het spreekwoord 'Wie zwijgt stemt toe' is op deze rol van toepassing. Dit is de grootste groep. Deze kinderen weten dat er gepest wordt, maar ze doen niets. Ze lachen niet als er iets gebeurt, maar ze zullen er ook niets van zeggen. Juist door niets te doen, tolereren ze het gedrag van de pester en zijn meelopers en houden ze het in stand.

De helper

Helpers zijn de kinderen in de groep, die de gepeste eigenlijk wel willen helpen, maar niet precies weten hoe, of er wat huiverig voor zijn, uit angst ook gepest te gaan worden. Deze angst is trouwens niet geheel ten onrechte.

Of een kind kan helpen hangt namelijk sterk af van de plek, die de helper heeft in de groepshiërarchie. Als een helper populair is en zelf een stevige persoonlijkheid is, dan is het soms voldoende als de helper het pestgedrag niet accepteert en dit gedrag afwijst. Als de helper ook nog een goed contact weet te onderhouden met de pester, dan kan het pestgedrag zelfs stoppen, zonder daadwerkelijke hulp van de groepsleerkracht.

Kinderen die pestgedrag signaleren en dit bij de leerkracht aangeven vervullen dus een belangrijke rol. Ook de ouders kunnen een belangrijke rol spelen. Ouders van kinderen die gepest worden en die dit probleem met de school of op de club willen bespreken, zijn natuurlijk altijd emotioneel bij het onderwerp betrokken. De gevoelde onmacht bij deze ouders wordt door hen sterk ervaren en is niet altijd een goede leidraad tot een rationeel handelen. De ouder wil maar een ding en dat is dat het pestgedrag ogenblikkelijk stopt. Ouders van kinderen die niet direct bij het pesten zijn betrokken, kunnen meer afstand nemen. Daardoor zijn ze beter in staat om duidelijk te maken aan hun kind dat er iets aan het pesten gedaan moet worden. Dit is ook in het belang van de opvoeding en ontwikkeling hun eigen kind. Als er in de omgeving van een kind gepest wordt, heeft het kind zelf ook last van een onveilige, onprettige sfeer in de groep of de klas.

5 Probleemverwachting bij de aanpak van pesten

Bij het gepeste kind

Een gepest kind schaamt zich vaak voor zijn gedrag, het voldoet niet aan beelden die de ouders graag in hun kinderen terugzien: een vrolijk en vooral onbezorgd kind dat zelfstandig in staat is zijn boontjes te doppen. Pesten is een groot probleem voor kinderen en zorgt ook voor een evenredig groot probleem bij de erkenning en de aanpak ervan. Veel gepeste kinderen doen er dan uiteindelijk ook maar het zwijgen toe en vereenzamen. De angst wordt aanvankelijk nog groter als het pesten bespreekbaar gemaakt wordt door de ouders, waardoor het gepeste kind eens te meer met de gevolgen van het pesten kan worden geconfronteerd. Als represaille kan er in nog heviger mate gepest worden dan daarvoor al het geval was.

Bij de pester

De pester zelf ziet zich in zijn machtsspel bedreigd, en dat moet ten koste van alles voorkomen worden. Soms blijken de pesters echter net zo opgelucht als de slachtoffers bij een duidelijke aanpak. Er wordt immers ook aandacht besteed aan hun onmacht om normaal met andere kinderen een relatie op te bouwen. Bij een aantal pesters is dat hun liefste wens waardoor ze echter helaas onmachtig zijn door het ontbreken van het hanteren van de juiste vaardigheden.

In de directe kind-omgeving

Daarnaast is het goed te weten dat er altijd kinderen zijn die zich schuldig voelen omdat ze niet op kunnen komen voor het slachtoffer door actief te helpen of een volwassene te hulp roepen. Dit is vergelijkbaar met het niet te hulp schieten bij het verdrinken van mensen, waar een menigte bij aanwezig is. Ook zijn er altijd kinderen die helemaal niet in de gaten hebben dat er in hun omgeving gepest wordt. Ze zien wel het een en ander gebeuren, maar kunnen de gebeurtenissen niet duiden als pestgedrag, waar gepeste kinderen erg veel last van ondervinden.

Bij de ouders

Ouders van kinderen hebben vaak moeite om hun kind terug te zien in de rol van meeloper of pester. Ouders beschikken niet altijd over de juiste informatie en ook het zich op beperkte schaal voordoen van conflictsituaties tussen groepen kinderen, zorgt ervoor dat er nauwelijks vergelijkingsmateriaal voorhanden is. Een pester op school hoeft zich in de thuissituatie niet als pester te manifesteren. Sommige ouders zien ook de ernst van de situatie onvoldoende in. Zij vertalen het pestgedrag van hun kind in weerbaar gedrag. Hun kind maakt echter een abnormale ontwikkeling door met grote risico's op normatief afwijkend gedrag op latere leeftijd met grote gevolgen. Andere ouders zien er niets meer in dan wat onschuldige kwajongensstreken. De slogan: "Ach iedereen is wel eens gepest, u toch ook?" , "geeft de visie van de ouders op dit gedrag aardig weer. Behalve de pester moeten dus ook vaak de ouders doordrongen worden van het ongewenste karakter voor alle betrokkenen van het vertoonde pestgedrag.

Gedragscode

1. Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem op onze school zowel voor de leerkrachten als de ouders, de kinderen, de gepeste kinderen, de pesters, de meelopers en de 'zwijgende' groep kinderen
2. De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.
3. Leerkrachten moeten tijdig inzien en alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid blijft te allen tijde liggen bij de leerkrachten.
4. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen weer optreedt, voert de school de uitgewerkte protocollaire procedure uit.

5. Dit gedragsprotocol wordt door het hele team en de oudervertegenwoordiging onderschreven en ook alle ouders ter inzage aangeboden.

Voorwaarden

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwiigende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders)

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van de coördinator/aanspreekpunt bij pesten nodig. De coördinator/aanspreekpunt bij pesten kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Op iedere school is een coördinator/aanspreekpunt bij pesten aangesteld. In OBS Binnenstad is dit Thomas Hendrikx en vertrouwenspersoon Laetitia Haalebos. De coördinator/aanspreekpunt kan persoonlijk aangesproken worden, maar daar waar kinderen en/of ouders anonimiteit en/of privacy gewaarborgd willen zien, kan ook gemeld worden via het adres t.hendrikx@komleren.nl en/of l.haalebos@komleren.nl

Proces binnen school

- Pesten komt voor in groep 1 t/m 8. De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar.
- De nadruk ligt op preventie. OBS Binnenstad gebruikt hiervoor de Gouden Weken, de 5 sterren-aanpak, filosoferen, NLP, systemisch werken, meidenvenijn en contact met externe waar nodig. We zetten dit in waar nodig. We geven niet op al deze gebieden structurele lessen, maar stemmen af wat een groep nodig heeft. De leerlingen maken kennis met onderdelen van deze aanpak gedurende hun basisschoolperiode.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. komen aan de orde komen.

- Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten, maar ook het inzetten van energizers die iets vragen van sociaal contact.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar structuur en duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Bij de start van het schooljaar zal in alle groepen wederom aandacht besteed worden aan het pestprotocol en gedragsregels.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen. Onze 5 sterren zijn samen met de leerlingen uitgewerkt tot concreet waarneembaar gedrag. Dit is zichtbaar gemaakt met tekeningetjes of tekst. Door af te spreken hoe gewenst gedrag er uit moet zien, kan er ook feedback op worden gegeven. Dit gebeurt op de manier die bij de stijl van de leerkracht past; gesprekken, filmpjes, etc.

6 Signaleren van pesten

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Opmerkingen maken over kleding
- Isoleren
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Op weg naar huis achternarijden
- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Bezittingen afpakken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid.

Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Hiervoor is een aantal schoolregels in onze school vastgesteld die gelden voor eenieder in de OBS Binnenstad-organisatie

Regels & afspraken OBS Binnenstad

In onze school hanteren we "de vijf". Vijf regels vormen de leidraad in de omgang met elkaar.

De 5 sterren in OBS Binnenstad

Regel 1 | Respect
(leer, speel en praat met respect)...

B.v. Geen persoonsgericht grof taalgebruik en geen fysieke agressie naar personen en spullen (vernielen)

Regel 2 | Rust
B.v. Bij rood is het stil; bij groen mag overleg met liniaalstem. Wij lopen op de gang.

Regel 3 | Leiding accepteren
B.v. Voer de door de leerkracht gegeven opdracht uit. Je mag je mening zeggen. De leerkracht beoordeelt dit.

Regel 4 | Gebruik ruimtes
B.v. Bepaalde ruimtes zijn alleen toegankelijk voor leerkrachten of voor leerlingen onder toezicht van leerkrachten. We laten elke ruimte netjes achter.

Regel 5 | AANDACHT
Wij hebben aandacht voor elkaar...

B.v. Ik heb aandacht voor mijn werk. Ik luister met aandacht naar de instructie. Ik heb aandacht voor de mensen om mij heen.

OBS Binnenstad-waarde:
...Maak slimme keuzes...

De groep stelt een gedragscode op die met de regelmaat van de klok aan de orde komt. Een containerbegrip als bijvoorbeeld "respect" wordt verhelderd door met de leerlingen af te spreken hoe dit eruit ziet in concreet waarneembaar gedrag. Daarmee wordt het duidelijk voor iedereen in ons gebouw. Zó doen we dat in OBS Binnenstad. Regels of afspraken zijn niet voor meerdere uitleg vatbaar. Onze houding en verbale communicatie zeggen hetzelfde. In iedere groep worden groepsafspraken gemaakt en op deze wijze is de gedragscode door ieder lid van de groep gedragen. Na iedere vakantie of wijziging in de groep komen de vijf sterren aan de orde. Hoe zitten we erbij? Kloppen onze afspraken nog?

Pedagogisch klimaat buitenspel:

Context

Een onderdeel van 'de basis op orde' is samen verantwoordelijk zijn voor onze leerlingen en een veilig en prettig pedagogisch klimaat voor iedereen. De structuur van de klas vervalt voor een groot gedeelte tijdens vrije momenten. Gedurende de pauzes/buitenspel signaleren we in toenemende mate niet-wenselijk gedrag. Denk aan leerlingen die worden buitengesloten, ruzies, wild spel of het onvriendelijk bejegenen van o.a. onderwijsondersteuning, stagiaires, etc. Wanneer op het schoolplein vervelende dingen tussen kinderen gebeuren, staat een veilig (leer-)klimaat in de klas onder druk. Als team van OBS Binnenstad onderstrepen we het belang om het buitenspel onder de loop te nemen. De doelstelling is om onze leerlingen te **leren** hoe zij met onwenselijke situaties en/of conflicten kunnen omgaan.

- We stimuleren/benadrukken het positieve gedrag en bespreken regelmatig met de kinderen wat er FIJN/GOED ging in de pauze.
- We nemen leerlingen mee in 'hoe ziet leuk spel/spelen eruit?' à voorbeeldgedrag/meespelen door de leerkrachten!
- We zien er als team op toe dat het verplaatsen door de gangen richting het plein én terug naar de klas op een ordelijke en rustige manier verloopt (lopen op de gang, gebruik fluisterstem, handen thuis).
- Na het luiden van de bel (einde pauze), verzamelt de leerkracht zijn groep op een vaste plek op het plein om vervolgens gezamenlijk naar binnen te lopen.
- De collega's die surveilleren op het plein brengen andere collega's op de hoogte van het buiten- en samenspel. Zo ervaren de leerlingen dat we samen verantwoordelijk willen zijn voor de kinderen en dit heel serieus nemen. De surveillerende leerkracht geeft tevens de kaders en grenzen aan (zie onderstaande) en praat de groepsleerkracht altijd bij.

- ➔ *Alle kinderen hebben te luisteren naar volwassenen in de school, ongeacht welke rol hij/zij inneemt.*
- ➔ *Provocerend gedrag (uitdagen in gebaar of tekst), grensoverschrijdend taalgebruik (schelden, kwetsen) en/of fysieke uitingen (slaan/schoppen/etc.) worden niet getolereerd – hier ziet IEDEREEN op toe, ook als het kind niet bij je in de klas zit!*

Mocht een kind zich niet kunnen bewegen in de geschetste kaders, wordt hij/zij direct uit de situatie gehaald (ander spel, andere plek op het plein), en zit hij/zij de volgende pauze binnen om het 5G-schema in te vullen (voor nu in groep 6/7/8) waarbij de focus ligt op het reflecteren op de situatie. Dit schema wordt kort nabesproken met de leerkracht waarna de leerling de daaropvolgende pauze weer kan meespelen. De ingevulde schema's worden bewaard door de leerkracht, zodat er zicht gehouden kan worden op de frequentie. Dit kan belangrijke informatie zijn voor een oudergesprek.

- ➔ *Voor het wegzetten van conflicten/incidenten in Parnassys (incidentenregistratie), vertrouwen we op het oordeel en de kunde van de surveillerende leerkracht. Geeft hij/zij het advies om een notitie in het dossier van de leerling te plaatsen, dan doen we dat. Ouders worden hiervan op de hoogte gebracht, maar altijd vanuit het*

perspectief dat de leerling meer hulp/begeleiding nodig heeft op een bepaald gebied.

Mobiele telefoonbeleid

Aanleiding:

Er is steeds meer bewijs dat mobiele telefoons in de les schadelijk zijn. Leerlingen kunnen zich minder concentreren en hun prestaties lijden eronder. Daar moeten we leerlingen tegen beschermen. Daarom is het niet-educatief gebruik van mobiele telefoons en ook tablets of smartwatches vanaf schooljaar 2024-2025 niet meer toegestaan in de klas.

Zie: [nieuwsbrief ministerie OCW](#)

Ons uitgangspunt voor SJ 2024-2025 is dat smartphones, smartwatches (waarmee gebeld kan worden) en andere gelijksoortige devices niet toegestaan zijn in de klas, tenzij de leerkracht ze inzet voor educatief gebruik. (mediawijsheid, mentimeter, Kahoot, ed)

De leerlingen

We gaan er vanuit dat leerlingen in de groepen 1 t/m 5 nog geen mobiele telefoon mee naar school hoeven te nemen. Deze blijven thuis. Voor de groepen 6,7 en 8 zullen er afsluitbare telefoonkastjes aangeschaft worden, waarin leerlingen die toch een mobiele telefoon of smartwatch met belfunctie bij zich hebben, deze kunnen wegleggen gedurende de dag. Wanneer de school uit is, mogen de leerlingen de telefoons weer meenemen. De verantwoordelijkheid van de mobiele telefoon/smartwatch ligt bij het kind en zijn/haar ouders.

De leerkrachten

De leerkrachten gebruiken de mobiele telefoon alleen voor schooldoeleinden zoals contact opnemen met ouders bij een zieke leerling, ziekmeldingen van de dag bekijken, 2d indentificatie, dringende teamcommunicatie, berichten op Social Schools en BHV.

Uitzonderingen

Wanneer mobiele telefoons noodzakelijk zijn voor de inhoud van de les, zijn ze wel toegestaan. Bijvoorbeeld in een les over mediawijsheid. Leerlingen die afhankelijk zijn van hun telefoon mogen deze wel gebruiken. Bijvoorbeeld om medische redenen of door een beperking.

7 Aanpak van ruzie en pestgedrag in 4 stappen

De nadruk ligt op preventie, wanneer leerlingen toch ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stap 1

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Stap 2

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt, wordt er om hulp gevraagd aan een leerkracht of andere aanwezige volwassenen.

Stap 3

De volwassene brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met de leerlingen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Stap 4

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag wordt de eigen leerkracht geïnformeerd. Ook worden de ouders geïnformeerd van zowel de pester en de gespeste.

Bij de derde melding in de map worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruziepestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. Tevens maakt hij de groep van de meelopers bewust van het feit dat zij hier duidelijk stelling in kunnen nemen.

8 Handelingsgerichtheid (leerkrachten)

	ABCD SCHEMA			
Grensoverschrijdend gedrag	emotionele lading: - + +++			
	A	zeuren	- Preken	

	B	verbaal agressief gericht op de organisatie	- Negeren - Opnieuw laten doen ("Loop terug naar de trap en loop dan rustig over de gang.") - 4G (gebeurtenis, gevoel, gedrag, gevolgen) - sociale vaardigheidstraining (rots & water, mindfulness, NLP, etc.) In overleg met IB - 5G (gebeurtenis, gedachte, gevoel, gedrag, gevolgen) - Parafraseren ("Oh dus jij vindt het vervelend wat gebeurde?")	COACHEND OPLOSSEN Niet sanctioneren!!! Niet naar IB-ruimte brengen
	C	verbaal agressief gericht op de persoon	- Stop - Dreigen - Consequentie uitvoeren	UP 1/2 uur zitten [in andere groep/ruimte]
	D	fysiek gericht op spullen of personen	Altijd een consequentie	UP 1/2 uur zitten [in andere groep/ruimte]

- Dit schema ligt onder onze 5 sterren afspraken.
- We helpen elkaar hiermee, ondersteunen elkaar en spreken elkaar hierop aan (leerkachten).
- A+B los je zelf coachend op. Vraag hier hulp bij waar nodig van IB of een andere collega.
- D moet altijd een consequentie hebben in de vorm van een half uur zitten. Het verschil maak je door hoe je het brengt. Voor C geldt hetzelfde als stop en dreigen niet geholpen heeft. Kinderen vullen het G-schema in voor gesprek met het kind – reflectie middel en gespreksdocument (leerkrachtadministratie).

G-schema

Gebeurtenis	Wat gebeurde er?
Gedachte	Wat dacht je toen?
Gevoel	Wat voelde je?
Gedrag	Wat deed je toen?

Gevolg

Wat gebeurde er daarna?

Welke keuze maak je de volgende keer?

- Voor het wegzetten van conflicten/incidenten in Parnassys (incidentenregistratie), vertrouwen we op het oordeel en de kunde van de leerkrachten. Geeft hij/zij het advies om een notitie in het dossier van de leerling te plaatsen, dan doen we dat. Ouders worden hiervan op de hoogte gebracht, maar altijd vanuit het perspectief dat de leerling meer hulp/begeleiding nodig heeft op een bepaald gebied

Rol van de leerkracht in 5 fasen

De straf is opgebouwd in 5 fasen; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag:

Fase 1:

Als je je niet kan gedragen zoals we wensen, dan ben je niet in staat om mee te doen. Dus blijf je binnen of word je even buiten de situatie geplaatst.

Een schriftelijke opdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem is een volgende stap. Een gesprek volgt over bewustwording voor wat het effect voor het gepeste kind is.

Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

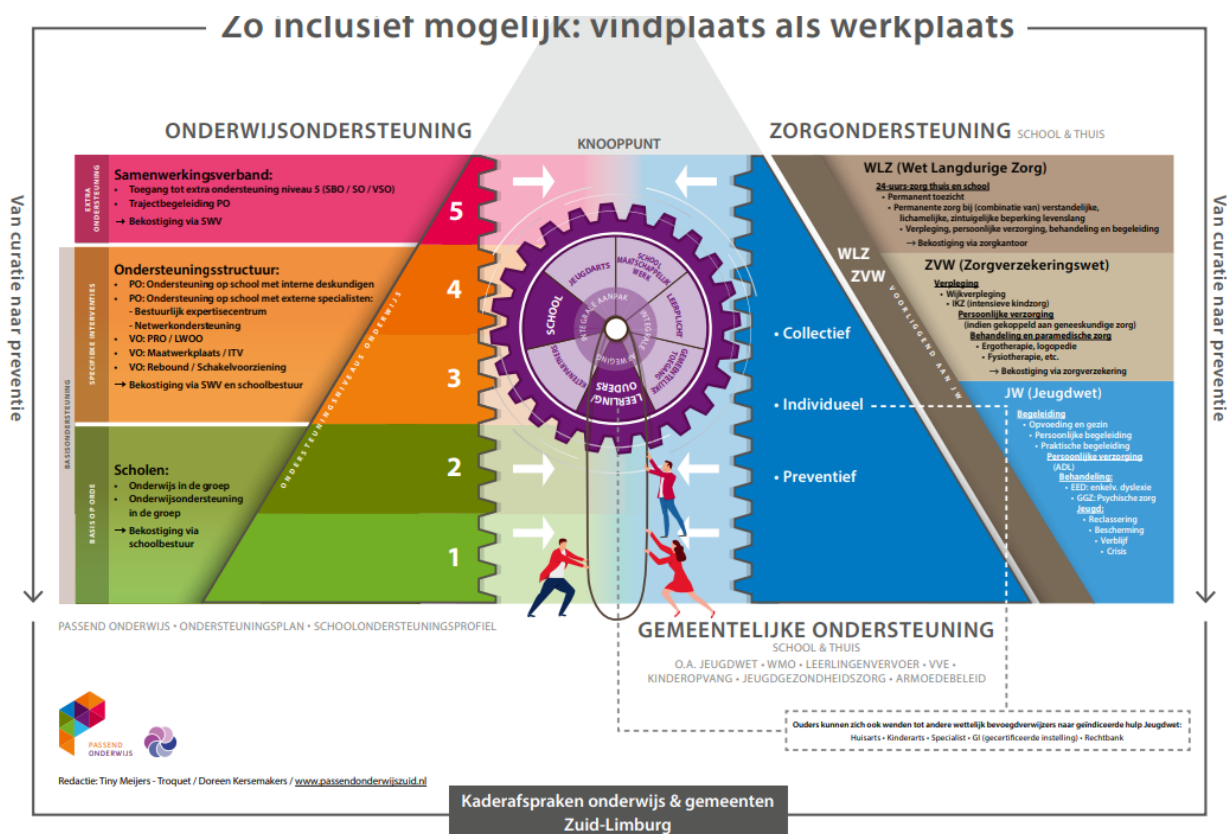
Fase 2:

Een gesprek met de ouders, leerkracht (en indien nodig directie) als voorgaande acties op niets uitlopen.

Daarnaast wordt een schriftelijk verslag gemaakt van het gesprek en de afspraken die gemaakt worden. Dit wordt door alle partijen: ouders, kind, leerkracht en directie ondertekend. Tevens wordt het team op de hoogte gesteld, zodat eenieder adequaat kan reageren op een komende situatie. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken.

Fase 3:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld. Eerst binnen De Stichting kom Leren en daarna via het knooppunt/sociaal team.

Fase 4:

Bij aanhoudend pestgedrag kan ervoor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook kan er sprake zijn van het schorsen tijdens vrije momenten (voorbeeld buitenspel) voor een aantal dagen.

Fase 5:

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. Voor dit protocol verwijzen wij u naar de schoolgids).

Begeleiding van de gepeste leerling

Hulp aan het gepeste kind:

De begeleiding van het gepeste kind is van groot belang. Het kind is eenzaam en slachtoffer en heeft recht op professionele zorg vanuit de school, zoals eerder beschreven. Het zorgteam wordt/is verantwoordelijk voor het in werking stellen van het handelen in dit pestprotocol. Naast het voorkomen van nieuwe ongewenste ervaringen staat het verwerken van de ervaringen. Dit gebeurt door achtereenvolgens:

- Gesprekken met de vertrouwenspersoon, bij voorkeur de leerkracht van het kind. Bij het monitoren van ontwikkelingen is het van belang naast incidentele momenten ook vaste momenten van gesprek in te bouwen waarin het kind gevraagd wordt naar de gewenste

voortgang. Het doel is tweeledig: zowel het signaleren van nieuwe prikkels als het verwerken van de eerdere ervaringen.

Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
Sterke kanten van de leerling benadrukken
Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
Het gepeste kind niet over beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

Hulp aan de pester:

De pesters hebben in ons pedagogisch stelsel ook recht op hulp, zij zijn niet in staat om op een gepaste wijze met anderen om te gaan en hebben daar onze professionele hulp bij nodig. Die hulp kan bestaan uit de volgende activiteiten:

- Een gesprek vanuit het protocol waarin zal worden aangegeven welk gedrag niet geaccepteerd wordt op de school. Een duidelijk afspraak voor een vervolgesprek op termijn ongeacht de ontwikkelingen en welke straf er zal volgen indien het pestgedrag toch weer voorkomt.
- Pestgedrag wordt binnen het team van de school gemeld zodat al het personeel alert kan reageren.
- De ouders worden geïnformeerd van zowel de pester als het gepeste kind.

- Van alle gesprekken met de pester en /of ouders worden verslagen gemaakt. Indien deze activiteit geen oplossing biedt voert de leerkracht een aantal probleemoplossende gesprekken met de leerling waarbij getracht zal worden de oorzaak van het pesten te achterhalen. Daarnaast proberen we de pester gevoelig te maken voor hetgeen hij/zij aanricht bij het gepeste kind.

Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
Excuses aan laten bieden
In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenkenhouding' of een andere manier van gedrag aanleren.
Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? *
Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD etc.

Hulp aan de zwijgers en de meelopers.

De zwijgers en de meelopers zijn, zoals eerder beschreven in dit stuk van cruciaal belang in de aanpak van het probleem. Als de groep eenmaal in beweging is gebracht, hebben kinderen die pesten veel minder te vertellen.

Adviezen aan ouders

Hulp aan de ouders

Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten. Met de ouders van het gepeste kind zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind. De ouders van de pesters moeten absoluut op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont dat dringend verbetering behoeft.

- De ouders van de zwijgers en de meelopers moeten zich bij de leerkracht kunnen melden als zij van hun kind vernemen dat er een kind gepest wordt. Ook voor ouders moet een klimaat geschapen worden waarin het duidelijk is dat de school open staat voor dit soort meldingen.

- Ouders kunnen hun kinderen zeggen dat zij het verschrikkelijk vinden als kinderen elkaar pesten. Dat als hun kind het ziet, het zeker niet mee moet pesten, maar stelling moet nemen. Indien het kind die stelling niet durft te nemen, het altijd aan de ouders of aan de leerkracht moet vertellen. Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken. Ouders kunnen hun kind daarin ondersteunen en begeleiden.

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen